

Ministarstvo financija

Nacrt prijedloga zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

17. siječnja 2022.

- 10. srpnja 2020. hrvatska kuna priključena je **europskom tečajnom mehanizmu II (ERM II)** i uspostavljena je **bliska suradnja** između HNB-a i Europske središnje banke
- Time je ostvaren **ključan korak** na putu uvođenja eura
 - Euro je moguće uvesti najranije **1. siječnja 2023.**
- Identificiranje područja koja trebaju biti obuhvaćena Zakonom o euru kako bi se osigurala puna pravna sigurnost te predložiti sveobuhvatan zakonski okvir
 - Analizirani su zakoni država članica koje su posljednje uvele euro kao službenu valutu

Pravila za preračunavanje novčanih iskaza vrijednosti

- Novčani iskazi vrijednosti preračunavaju se iz kune u euro uz primjenu **fiksnog tečaja konverzije**.
- Nakon što se preračunaju iz kune u euro primjenom fiksnog tečaja konverzije, cijene se zaokružuju **na dvije decimale**, na najbliži cent, idućim pravilom zaokruživanja:
 - ako je treća decimala manja od pet, druga decimala ostaje nepromijenjena
 - ako je treća decimala jednaka ili veća od pet, druga decimala povećava se za jedan
- Kod uključivanja kune u europski tečajni mehanizam (ERM II), središnji paritet određen je na razini **1 euro = 7,53450 kuna**
 - u većini slučajeva fiksni tečaj konverzije po kojem se vršila zamjena nacionalnih valuta za euro na temelju odluke Vijeća EU-a bio je jednak središnjem paritetu koji se primjenjivao tijekom sudjelovanja u tečajnom mehanizmu ERM II

Zaštita potrošača od neopravdanog podizanja cijena

- **Zabranjeno je** poslovnim subjektima, kreditnoj instituciji, kreditnoj uniji, instituciji za platni promet, instituciji za elektronički novac i pružateljima financijskih usluga **da pri uvođenju eura povećaju cijenu robe ili usluge prema potrošačima bez opravdanog razloga.**
- Temeljem načela:
 - u **Smjernicama za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom** će ovo načelo biti istaknuto kao **temeljno načelo** te će se na taj način **poticati poslovne subjekte na pouzdano i transparentno poslovanje prilikom uvođenja eura**
 - u **Etičkom kodeksu** će se jedno od načela definirati na način da glasi: *Ne zloupotrebljavati postupak uvođenja eura za neopravdani rast cijena roba i usluga jer se tržišna cijena temelji na ponudi i potražnji*
 - Etički kodeks je predviđen kao dokument deklaratorne prirode koji bi sadržavao dodatne vrijednosti u odnosu na i poticao bi poslovne subjekte koji su pristupili Etičkom kodeksu na transparentno i pouzdano poslovanje

Dvojno iskazivanje

- **Dobrovoljno dvojno iskazivanje:** prvog dana od objave odluke Vijeća EU (jer je nužno znati fiksni tečaj konverzije)
- **Obvezno dvojno iskazivanje:** najkasnije prvog ponedjeljka u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem će proteći 30 dana od dana objave odluke Vijeća EU kojom će biti utvrđen fiksni tečaj konverzije, i završava protekom **12 mjeseci od datuma** uvođenja eura
- **Primjer:**
 - ako Vijeće EU donese odluku o usvajanju eura za RH i ako se uredbom Vijeća EU utvrdi fiksni tečaj konverzije u srpnju 2022., 30 dana od objave će proteći u kolovozu 2022.
 - prvi ponedjeljak u mjesecu koji slijedi nakon kolovoza je **5. rujna 2022.** – **nastup obveze dvojnog iskazivanja**
- Obveza dvojnog iskazivanja **prema potrošačima**

Dvojno iskazivanje – pravila postupanja (1)

- Poslovni subjekt dužan je tijekom cca **16 mjeseci** trajanja razdoblja dvojnog iskazivanja **cijenu iskazivati na jasan, čitljiv, vidljiv i lako uočljiv način u euru i kuni**
- Poslovni subjekt dužan je na jasan, čitljiv, vidljiv i lako uočljiv način u euru i kuni istaknuti **fiksni tečaj konverzije**
- Dvojno iskazivanje:
 - u poslovnim prostorijama na prodajnom mjestu ili na robi ili na cjeniku
 - na internetskoj stranici
 - u obavijestima koje se potrošaču daju prije ili tijekom sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija i ugovora na daljinu
 - u ponudi na trajnom mediju
 - tijekom provođenja oglašavanja u bilo kojem obliku, kojim se nudi prodaja robe ili usluge i
 - putem drugih oblika iskazivanja cijena.

Dvojno iskazivanje – pravila postupanja (2)

- Kroz zakon su predviđene i određene iznimke i to za situacije gdje dvojno iskazivanje nije primjereno iz praktičnih razloga ili bi uzrokovalo nerazmjerne troškove poslovnim subjektima
- U svakom slučaju bit će potrebno pri ispostavljanju računa potrošaču **dvojno iskazati ukupan iznos na računu**
- Obveza dvojnog iskazivanja će se uz to odnositi i na poslodavce koji će morati dvojno iskazati **ukupan iznos isplaćen radniku na račun** i to za plaću i za druge isplate temeljem radnog odnosa, a dvojno će iskazivati i tijela javne vlasti u aktima koje donose
- Institucije u financijskom sektoru će biti dužne dvojno iskazati bitne informacije koje su taksativno navedene u Zakonu, a koje su najvažnije potrošaču da ga se ne bi zbunilo i time dovelo u nepovoljan položaj

Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom

KOORDINACISKI ODBOR ZA PRILAGODBU
GOSPODARSTVA I ZAŠTITU POTROŠAČA

SMJERNICE ZA PRILAGODBU GOSPODARSTVA U
PROCESU ZAMJENE HRVATSKE KUNE EUROM

E
U
HR
O | UVOĐENJE
EURA U
REPUBLICI
HRVATSKOJ

- Detaljne i pravovremene **informacije za gospodarstvenike** o prilagodbama, o vremenskom okviru uvođenja eura te izazovima koji se mogu pojaviti
- **Rezultat opsežnih konzultacija** sa gospodarskim udruženjima, s ciljem utvrđivanja optimalnih rješenja uz razumne troškove za gospodarstvenike i puno poštivanje načela zaštite potrošača
- Dokument ne predstavlja službeno tumačenje pravnih odredbi te je podložan promjenama stupanjem na snagu Zakona o uvođenju eura

Sadržaj Smjernica

- Osnovne prilagodbe koje će svi gospodarstvenici morati proći uključuju:
 - Računovodstvene i financijske prilagodbe
 - Prilagodbe informacijskog sustava
 - Osiguravanje nesmetane zamjene valuta (kune u euro) pri gotovinskom plaćanju
 - Informiranje i osposobljavanje radnika
 - Dvojno iskazivanje cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti s detaljnim prikazom načina dvojnog iskazivanja
- Smjernice će se objaviti web stranicama:
 - <https://euro.hnb.hr>
 - <https://mingor.gov.hr/>

Opskrba i zamjena gotovog novca kune za gotov novac euro

T0 - 4 mjeseca
Predopskrba banaka novčanicama eura

T0 - 1 mjesec
1. Posredna predopskrba FINA-e, HP-e, trgovina i poduzeća eurima
2. Prodaja kompleta kovanog novca građanima

Razdoblje dvojnog optjecaja

T0 + 12 mjeseci
HNB počinje mijenjati gotov novac bez naknade.
Kovanice do tri godine, novčanice bez vremenskog ograničenja

-4 mj.

-3 mj.

-1 mj.

T0 + 2 tj.

+12 mj.

T0 - 3 mjeseca
Predopskrba banaka kovanim novcima eura

T0 = dan uvođenja eura
Počinje zamjena gotovog novca bez naknade (**banke i poslovnice FINE i Hrvatske pošte**)

T0 + 12 mjeseci
Banke prestaju mijenjati gotov novac.
FINA, HP i banke prestaju mijenjati gotov novac.

Zamjena gotovog novca kune u gotov novac eura

- Zakon utvrđuje način i rok zamjene gotovog novca kune u gotov novac eura
- Zamjena gotovog novca kune za gotov novac eura bit će moguća u **bankama i poslovnicama FINE i Hrvatske pošte tijekom 12 mjeseci od datuma uvođenja eura**, a nakon proteka tih 12 mjeseci će biti moguće bez naknade zamijeniti kune u eure u Hrvatskoj narodnoj banci:
 - novčanice bez vremenskog ograničenja,
 - kovanice tijekom naredne tri godine.
- Građani će **bez naknade** moći zamijeniti 100 novčanica kuna i 100 kovanica kuna po jednoj transakciji, a ako u jednoj transakciji netko želi zamijeniti iznad 100 novčanica i kovanica to će moći, ali će mu za to banka moći zaračunati naknadu

Razdoblje dvojnog optjecaja i pravila postupanja

- Razdoblje optjecaja **traje 14 dana od datuma uvođenja eura**, započinje datumom uvođenja eura u 00:00 sati i traje zaključno s četrnaestim danom u 24:00 sata
- Tijekom razdoblja dvojnog optjecaja primatelj plaćanja dužan je za plaćanje gotovim novcem kune ostatak vratiti u gotovom novcu eura
- Iznimno, kada primatelj plaćanja nije u objektivnoj mogućnosti ostatak iznosa vratiti u gotovom novcu eura može ostatak vratiti u gotovom novcu kune ili u gotovom novcu kune i gotovom novcu eura
- Tijekom razdoblja dvojnog optjecaja primatelj plaćanja u trenutku plaćanja dužan je prihvatiti do 50 kovanica kune i odgovarajući broj novčanica kune u jednoj transakciji primjenjujući propise o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji se odnose na ograničenja naplate ili plaćanja u gotovini

Preračunavanje sredstava na računima te depozita, kredita i vrijednosnih papira i primjena načela neprekidnosti

- Sva sredstva na računima, plaćanje karticama bit će automatizmom prebačeni u euro i sve takve transakcije će biti u eurima
- Zakon sadrži i **pravila za preračunavanju depozita, kredita i vrijednosnih papira**, uz obvezu obavještanja klijenata o izvršenom preračunavanju
- Prema pravilu o neprekidnosti ugovora i drugih pravnih instrumenata (akata koji imaju bilo kakav pravni učinak), **postojeći ugovori i drugi pravni instrumenti koji sadrže pozivanje na kunu će i dalje vrijediti**, a iznosi u kunama će se preračunati u eure sukladno općim pravilima o preračunavanju i zaokruživanju i uz primjenu fiksnog tečaja konverzije

Potrošači zbog preračunavanja ne smiju biti dovedeni u položaj koji je za njih nepovoljni u odnosu na položaju kojem bi bili da euro nije uveden

Preračunavanje iznosa kod naloga za plaćanje iskazanog u kuni

- Pružatelj platnih usluga od datuma uvođenja eura ne smije izvršavati platne transakcije u kuni
- Nalog za plaćanje (uplatnica) **na kojem je iznos plaćanja naveden u kuni** i koji je primatelj plaćanja pripremio, tiskao i unaprijed dostavio platitelju, a koji je platitelj podnio na izvršenje banci nakon datuma uvođenja eura, **banka je dužna izvršiti u euru u iznosu koji odgovara iznosu kuna** navedenom na nalogu za plaćanje uz primjenu fiksnog tečaja konverzije.
 - Banka je dužna tako postupati **do isteka šest mjeseci** od datuma uvođenja eura
- Nalog za plaćanje u kuni koji je zaprimljen prije datuma uvođenja eura, a koji se treba izvršiti nakon datuma uvođenja eura, pružatelj platnih usluga dužan je izvršiti u euru, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije.

Nadzor

- Zakon sadrži i odredbe utvrđuje se **način nadzora** zakona u cijelosti, a osobito pravila poštivanja obveznog dvojnog iskazivanja i pravilnog preračunavanja, uključujući ovlasti nadležnih tijela za nadzor
- Obveza primjene **načela oportuniteta**
 - Neće se pokretati postupci niti naplaćivati kazne u slučajevima utvrđenog prekršaja prvi put ako nadzirana pravna ili fizička osoba tijekom inspekcijskog nadzora otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u inspekcijskom nadzoru i ako nadzirana osoba očitovanjem na zapisnik preuzme obvezu da u određenom roku otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u inspekcijskom nadzoru
- Tek ako nadzirana osoba ne otkloni nepravilnosti i nedostatke, odnosno posljedice tih nepravilnosti i nedostataka u ostavljenom roku pokrenuti postupak radi izricanja prekršajne sankcije

Javno savjetovanje i plan daljnjih aktivnosti

Javno savjetovanje	Ministarstvo financija	17.1.2022. do 15.2.2022.
Upućivanje PZ o euru na sjednicu Vlade RH	Ministarstvo financija	23.2.2022.
Usvajanje PZ o euru na sjednici Vlade RH		3.3.2022.
Upućivanje PZ o euru Hrvatskom saboru (1. čitanje)	Vlada RH	4.3. 2022.
Upućivanje konačnog prijedloga Zakona o euru (KPZ o euru) na sjednicu Vlade RH	Ministarstvo financija	6.4.2022.
Usvajanje KPZ o euru na sjednici VRH		21.4. 2022.
Upućivanje KPZ o euru Hrvatskom saboru (2. čitanje)		22.4. 2022.
Donošenje Zakona o euru	Hrvatski sabor	

Hvala na pozornosti

